

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

зовнішніми запозиченнями в 2020-2021 роках. Негативний вплив пандемії на безпеку національної економіки очікується досить потужним. Карантинні заходи вже зменшили ділову активність, споживання і зайнятість населення. Скорочення глобального попиту також обмежує можливості експорту країни [6; 7].

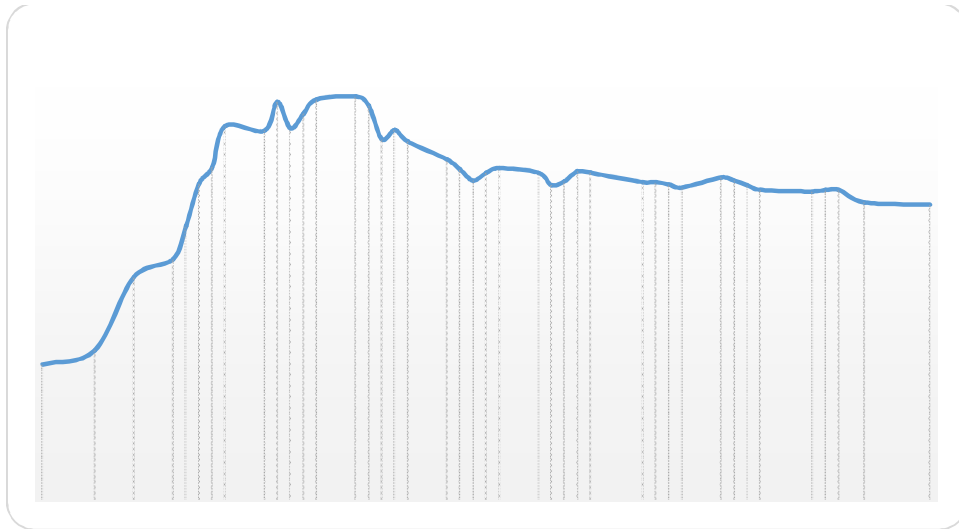

Рисунок 1 – Динаміка курсу долара США за 06.03-08.05.2020 р.

Україна зазнала чергового потрясіння від початку епідемії вірусу COVID-19, економічний ефект, від якої для світової економіки, вже є більшим, аніж світова фінансова криза 2008 року. Така ситуація вимагає консолідації всіх державних інститутів і формування антикризового плану дій на найближчі три роки. Проблема забезпечення економічної безпеки України має першочергове значення в контексті загального рівня розвитку країни, адже поєднує питання розвитку окремих галузей із пріоритетами та національними інтересами держави.

Список використаних джерел

1. *Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм запобігання [монографія] / С.В. Онищенко, О. А. Пугач. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 337 с.*
2. *Onyshchenko S. Financial security hazards of Ukraine: identification and systematization / S. Onyshchenko, O. Maslii, Maksimenko A.P.// Economic& regions. 2019. №2 (73). – P. 72-80.*
3. *Бондаренко В. Л. Визначення сутності фінансів із точки зору філології та історії фінансової науки / В. Л. Бондаренко // Фінанси України. 1999. № 11. С.126;*
4. *Геєць В.М. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / В.М. Геєць, М.О. Кизим, Т.С. Клебанова, О.І. Черняк та ін.; За ред. Геєця В.М. : монографія. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 240 с.*
5. *Офіційний сайт агентства Bloomberg [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bloomberg.com/europe>*
6. *Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>*
7. *Офіційний сайт Торговельно-промислової палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ucsi.org.ua/>*

УДК 336.717

Онищенко С.В., д.е.н., професор.; **Скриль В.В.**, к.е.н., доцент.; **Штанько Р.**, студент
*Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)*

ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ РЕГІОНУ ЯК НАПРЯМ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

На протязі останніх десятиліть фінансова інклюзія, поряд із фінансовою стабільністю, фінансовою цілісністю і захистом прав споживачів фінансових послуг, стала однією з

основних цілей як державного так і регіонального регулювання фінансового сектору в багатьох країнах світу. Залучення до активного фінансового життя широкого кола економічних суб'єктів, насамперед, фізичних осіб, сприяє збільшенню ресурсної бази фінансових установ, а відтак їхньому позитивному впливові на економічний розвиток регіону та добробут населення, оптимізації структури грошової маси, посиленню прозорості фінансових потоків, що створює умови для зменшення масштабів тіньової економіки [1].

Основа самої ідеї фінансової інклюзії регіону полягає в усуненні бар'єрів, що перешкоджають або унеможливають користування фінансовими послугами деякими категоріями населення. Відповідно до останніх досліджень, здійснених у сфері надання фінансових послуг, достовірним є факт, що значна частина населення регіону ними не користується. Особливо це стосується інноваційних методів здійснення фінансових послуг, як, наприклад, інтернет-банкінг або інші фінансові сервіси. Впровадження фінансової інклюзії регіону передбачає залучення якомога більшої кількості населення регіону на ринок фінансових послуг. Мова йде про всі верстви населення регіону, про фізичних та юридичних осіб. Підвищення рівня фінансової інклюзії регіону сприяє як розквіту банківського сектору, так і сталому економічному зростанню як в державі у цілому, так і регіону [2].

Головні регулятори фінансового сектору України такі як, Національний банк України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі - регулятори), Міністерство фінансів України та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб затвердили Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року [3].

Цією стратегією визначено імплементацію міжнародних практик та заходів, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС та іншими міжнародними зобов'язаннями України, щодо подальшого реформування та розвитку фінансового сектору України. Дана стратегія посяде місце Комплексної програми розвитку фінансового сектору до 2020 року, яка визначала пріоритетні реформи регуляторів протягом попередніх п'яти років. На основі цієї стратегії на регіональному рівні розробляються відповідні програми розвитку фінансового сектору регіону, та основні її складові визначено як пріоритетні напрями розвитку.

В даних програмах розвитку регіонів враховується теперішні та майбутні потреби представників усіх груп екосистеми як споживачів фінансових послуг, так і ключових гравців, що беруть участь у створенні цих послуг, а також сприяє реалізації місії фінансового сектору як України, так і регіону. Потреби всіх суб'єктів економічної діяльності на державному рівні мають бути задоволені через надання відповідних фінансових послуг учасниками фінансової екосистеми, яких можна об'єднати в чотири основні групи (рис. 1).

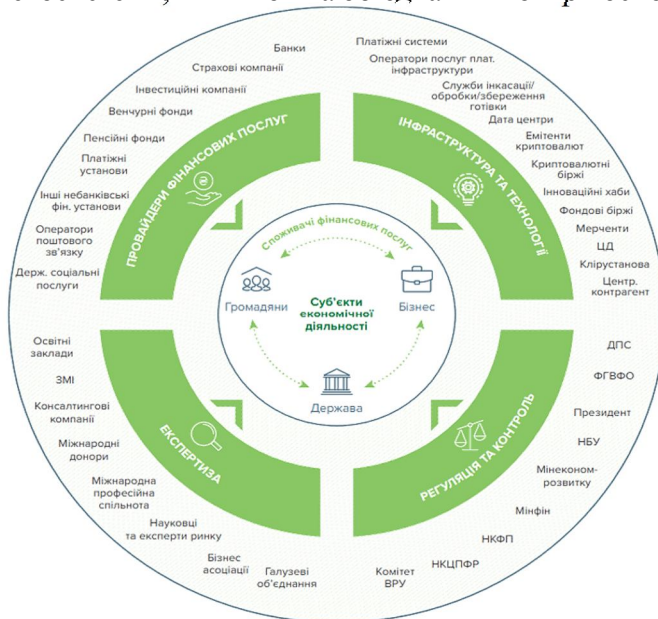

Рисунок 1 – Ключові гравці фінансової екосистеми

Стратегія передбачає розвиток фінансового сектору за п'ятьма основними напрямками:

- зміцнення фінансової стабільності;

- сприяння макроекономічному розвитку та зростанню економіки;
- розвиток фінансових ринків;
- розширення фінансової інклюзії;
- впровадження інновацій у фінансовому секторі.

Національний банк України визначив фінансову інклюзію однією зі своїх стратегічних цілей. Фінансова інклюзія – створення умов для залучення усіх сегментів населення та бізнесу до користування різноманітними фінансовими послугами, які доступні за інфраструктурою та ціною, офіційно урегульовані та відповідають потребам населення з метою стимулювання економічного зростання країни та зменшення соціальної нерівності у суспільстві.

Реалізація цілі досягатиметься через формування та розвиток системи захисту прав споживачів, Національну стратегію та заходи з підвищення фінансової грамотності українців та розвитку безготівкової економіки через формування відповідних програм розвитку фінансового сектору на регіональному рівні.

Так, можна виділити п'ять ключових рішень-пріоритетів розвитку регіональної фінансової інклюзії [4]:

- Зміна фінансової культури суспільства регіону. Фінансова культура регіону – знання, навички і ставлення, необхідні для забезпечення відповідальної фінансової поведінки та підвищення фінансової інклюзії українців. Компонентами фінансової культури регіону є цілий набір культур – страхування, заощаджень, підприємництва, інвестування, податкова, кредитна, пенсійна, життя в суспільстві, кредитних історій, тощо.

- Фінансова грамотність та європейський світогляд українців. Громадяни як країни, так і регіону повинні розділяти європейські цінності і бути готовими жити за європейськими стандартами, формувати власний бюджет, бути відповідальним у своїх фінансових рішеннях, займатися довгостроковим фінансовим плануванням, економити, контролювати свої фінансові рахунки, розсудливо використовувати кредити і управляти боргами.

- Молодь, як драйвер змін. Молодь у віці від 10 до 24 років регіону (покоління Z і покоління Альфа) є головною цільовою аудиторією. Тільки молодь може виступати агентами змін, здатних навчити своїх друзів, батьків, бабусь і дідусів фінансовим знанням і навичкам, в яких потребують громадяни, щоб робити зважені рішення і відповідати за свою фінансову поведінку.

- Формування єдиної комунікаційної платформи регіону. Єдина комунікаційна платформа під єдиним брендом об'єднає всі зацікавлені сторони і заходи, стане впізнаваною і допоможе побудувати довіру.

- Створення освітньо-інформаційного центру регіону. Освітньо-інформаційний центр регіону – центр фінансової просвіти і комунікацій в якому поєднуюватимуться: visitor center, музей грошей, центр освіти молоді, центр компетенцій вчителів.

Робота над підвищенням рівня фінансової інклюзії регіону та фінансової грамотності є довгостроковою, тому вимагає координації та взаємодії різних стейкхолдерів та партнерів для досягнення поставлених цілей. Так починаючи з 2019 року в Україні розпочато процес впровадження дорожньої карти, результатом якої має стати впровадження усіх розроблених шляхів саме у 2020 році [5].

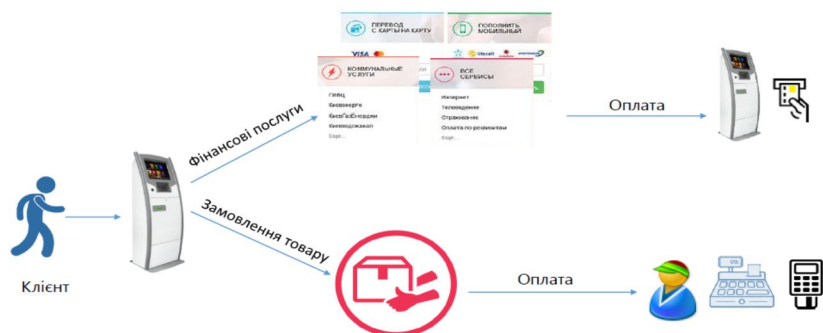

Рисунок 2 – Доступна схема процесу надання фінансових послуг для населення регіонів України

Робота над підвищенням рівня фінансової інклюзії та фінансової грамотності є довгостроковою. Вона має базуватися не тільки на державному рівні та визначенні кількості

сервісних фінансових установ, а найголовнішою її метою є розповсюдження та задоволення регіонального рівня фінансових послуг. Вони мають стати доступними, простими у сприйнятті, зрозумілими та прозорими. На сьогодні однією із причин невикористання фінансової інклюзії в регіоні є недовіра та незрозумілість фінансових послуг населенням. Варто побудувати більш прості механізми надання цих послуг (рис.2).

З метою розширення фінансової інклюзії будуть упроваджені стандарти ринкової поведінки фінансових установ і розкриття інформації про фінансові продукти, активізовані цільові програми для підвищення фінансової грамотності населення, а також буде посилено захист прав споживачів, створено стимули для розвитку платіжної інфраструктури для безготівкових операцій, розширено і вдосконалено систему гарантування вкладів тощо.

Список використаних джерел

1. Єгоричева С.Б. Фінансова інклюзія в рамках системи протидії легалізації злочинних доходів та фінансуванню тероризму // *Фінансовий простір* 2018 № 4 (32). С.80-87.
2. Марущак А.В., Латковський П.П. Фінансова інклюзія як напрям розвитку фінансового сектору України [Електронний ресурс]// Міжнародна науково-практична конференція «DIE WICHTIGSTEN VEKTOREN FÜR DIE ENTWICKLUNG DER WISSENSCHAFT IM JAHR 2020», 24.01.2020, Люксембург, LUX// Режим доступу: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index>.
3. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/news/all/regulatory-finansovogo-rinku-zatverdili-strategiyu-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku>.
4. Фінансова грамотність, фінансова інклюзія та фінансовий добробут в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fst-ua.info/wp-content/uploads/2019/06/Financial-Literacy-Survey-Report_June2019_ua.pdf.
5. Matkovskiy A., Skryl V., Shtanko R. Financial inclusion of the region: analysis of the situation and directions of security. – *Economic & regions*. – 2019. – №4 (75). – P. 62-71.
6. Глобальна база даних Global Findex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://globalfindex.worldbank.org/node>

УДК 330.1

Птащенко Л. О., д. е. н., професор; **Каленіченко Є. С.**, студент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ КОРПОРАЦІЙ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

Розгляд еволюції наукових поглядів на формування економічних інтересів різних груп учасників корпоративних відносин та історичний досвід переконливо свідчать, що формування економіки ринкового типу викликало необхідність створення принципово нової системи управління, яка б забезпечувала економічні інтереси всіх учасників ринкових відносин.

Дивлячись на природу економічних інтересів, які формуються всередині і навколо корпорацій, слід підкреслити, що останні є сутністю рушійних сил формування та розвитку економічних суб'єктів та тісно пов'язані з потребами [1, с. 45].

Потреба, як усвідомлене й сформоване відносно рівня культури індивіда бажання або почуття нестачі, реалізується через інтерес. Він виступає формою вираження потреби. Проте дані поняття не є тотожними.

По-перше, інтерес виступає як оптимальний засіб реалізації потреби, що включає конкретні цілі і дії. По-друге, інтерес – це потреба, яка на шляху своєї реалізації проходить складний процес соціального визрівання.

Останнє означає, що інтерес формується з урахуванням і під впливом усієї сукупності виробничих відносин суспільства. Ця залежність відображається в тому, що людина вибирає не просто будь-який спосіб задоволення своєї потреби, а саме той, який дозволяє їй закріпити або посилити своє місце в системі виробничих відносин і в суспільстві в цілому.

Інтереси, як і потреби, існують у певній системі. Виступаючи формою реалізації потреб, система інтересів, проте, не є повторенням самої системи потреб. Це обумовлено тим, що, з одного боку, інтерес є способом здійснення потреби, а тому містить різні